

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Ons kenmerk
2016-0000183664

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
3

Datum 15 november 2016

Betreft Wob-verzoek inzake de aftrekbaarheid van betalingen uit hoofde van (rente)swaps als eigenwoningrente

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 oktober 2016 stuurde u mij een Wob-verzoek. In dit verzoek vraagt u mij om documenten openbaar te maken die betrekking hebben op de aftrekbaarheid van betalingen uit hoofde van (rente)swaps als eigenwoningrente.

Wettelijk kader

Uitgangspunt van de Wob is dat - in het belang van een goede en democratische bestuursvoering - overheidsdocumenten op verzoek openbaar worden gemaakt. Dit uitgangspunt geldt niet als een specifieke geheimhoudingsplicht zich ertegen verzet of als één of meer uitzonderingsgronden van de Wob van toepassing zijn. Het verzoek moet betrekking hebben op documenten/gegevens die feitelijk beschikbaar zijn en niet al openbaar gemaakt zijn.

Inventarisatie

Ik heb laten nagaan of er documenten voorhanden zijn die betrekking hebben op uw verzoek. Er zijn drie documenten aangetroffen:

1. Het bericht van 21 januari 2016 'Fiscale gevolgen renteswap' dat is gepubliceerd op het intranet van de Belastingdienst;
2. Een intern memo (met nummer K10-051-0134) over de behandeling van renteswaps binnen de Wet inkomstenbelasting 2001;
3. Recent (19 oktober jl.) is een update van het onder 1. genoemde bericht gepubliceerd op het intranet van de Belastingdienst, 'Cassatie in zaak aftrekbaarheid kosten swapovereenkomst'. Hoewel dit document op het moment van uw verzoek nog niet voorhanden was, zal ik het toch betrekken bij uw verzoek.

Ik maak deze drie documenten openbaar. Ze zijn als bijlage bij dit besluit gevoegd. Document nr. 3 bevat gegevens die mogelijk zijn te herleiden naar een individuele belastingplichtige. Gelet op de fiscale geheimhoudingsplicht heb ik deze gegevens onleesbaar gemaakt.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2016-0000183664

Besluit

Ik besluit tegemoet te komen aan uw verzoek.¹

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën,
namens deze,

mr. J. de Blieck
lid van het Managementteam van de Belastingdienst

¹ Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Staatssecretaris van Financiën, kamer KV 2.52, postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en ten minste het volgende bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich niet met het besluit kunt verenigen.

IB: Fiscale gevolgen renteswap

21 januari 2016, 1:00 uur

Den Haag - De aftrekbaarheid van kosten van derivaten (renteswaps), de vermogensetikettering daarvan in de winstsfeer en de waardering van de renteswap in box 3 zijn in een aantal uitspraken aan de orde geweest. Dit bericht bevat een overzicht van die uitspraken en de standpunten van de Belastingdienst.

In december 2015 deden 3 rechtbanken een uitspraak over de aftrekbaarheid van kosten van derivaten met betrekking tot de eigen woning. Die uitspraken hebben tot verschillende resultaten geleid. In andere uitspraken is de aftrekbaarheid van kosten van derivaten aan de orde geweest als aftrekpost op inkomsten zoals winst en resultaat uit overige werkzaamheden. Verder is ook de vermogensetikettering van de swap in de winstsfeer van belang én de waardering van de renteswap in box 3.

Eigen woning

1. Rechtbank Gelderland, 24 december 2015

De kosten van een derivaat (renteswap) om de uiteindelijk te betalen rente te beïnvloeden, zijn niet aan te merken als aftrekbare rente of kosten van een geldlening voor de eigen woning. De renteswap is niet aangegaan ten behoeve van de eigen woning en hangt onvoldoende samen met de eigenwoninglening. Het product is volgens de rechtbank een op zichzelf staand product.

2. Rechtbank Noord Holland, 30 december 2015

De kosten van een derivaat (renteswap) worden aangemerkt als kosten van een geldlening voor de eigen woning. De rechtbank ziet voldoende samenhang tussen het derivaat en de eigenwoninglening.

3. Rechtbank Den Haag, 16 december 2015

De kosten van een derivaat (renteswap) worden niet aangemerkt als kosten voor de eigenwoningregeling, omdat de rechtbank onvoldoende samenhang ziet tussen de lening en de swap. De swap wordt als apart product gezien.

Winst/Tbs/Box 3

Rechtbank Noord Holland, 18 december 2015

Volgens de regels van de vermogensetikettering horen zowel de lening als het daarmee samenhangende derivaat (renteswap) tot het ondernemingsvermogen. Op grond van goed koopmansgebruik mogen, door het passiveren van een renteswap, de toekomstige kosten niet in een eerder jaar worden genomen. Voor de waardering van een renteswap in box 3 beslist de rechtbank in zijn uitspraak van 18 december 2015, in tegenstelling tot de uitspraak van dezelfde rechtbank over dezelfde situatie in een eerder jaar (Rechtbank Noord-Holland, 1 mei 2014), dat de (negatieve) waarde van het swapcontract in aanmerking kan worden genomen.

Mededeling

De kennisgroep Onroerende zaken hanteert als standpunt dat een derivaat, zoals de renteswap, een apart product is. De rechten en verplichtingen die daaruit voortvloeien zijn niet als rente of kosten van een eigenwoninglening te zien. Een (eventuele) samenhang tussen het derivaat en de eigenwoninglening verandert dit standpunt niet. De Belastingdienst zal de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland daarom in hoger beroep aan het Gerechtshof voorleggen.

Voor wat betreft de kosten van derivaten die in aftrek zijn gebracht op inkomsten als winst/tbs/box 3 geldt dat tegen de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland van 1 mei 2014 al hoger beroep loopt. Om verschillende redenen gaat de inspecteur ook in hoger beroep tegen de uitspraak van 18 december 2015. Dit hoger beroep raakt niet het oordeel over de vermogensetikettering. Zaken waarin rentederivaten zoals de renteswap spelen moet je voorleggen aan je vaco. Deze zal waar het de eigenwoningregeling betreft de kennisgroep Onroerende zaken inschakelen.

Bericht van de kennisgroep Onroerende zaken, de Coördinatiegroep Constructiebestrijding (CCB) en de lavaco's IH & SenE

3.120, a	<p>renteswaps</p> <p>Vraag Fiscale behandeling renteswap</p> <p>Antwoord Anders dan u bij aanvang kennelijk van mening was, zet u de zgn. (box)kwalificatie van de renteswap op debetgelden nu (uitsluitend)in op box I. U komt tot die overtuiging door de volledige koppeling van een dergelijke swap aan de bestaande lening. Althans als er van mag worden uitgegaan dat deze volledig kwalificeert als eigenwoninglening.</p> <p>De wettelijke systematiek gaat echter uit van de eigenwoningschuld in de zin van art. 3.119a Wet IB 2001. Kort gezegd kwalificeren daartoe de verwervingskosten van de woning. Zonodig verhoogd met de kosten van verbetering en onderhoud daarvan. De met de eigenwoningschuld correlerende rente kan in aftrek komen op basis van artikel 3.120 Wet IB 2001. Het komt derhalve aan op de vraag of (de kostprijs van) het product (de swap zelf) behoort tot de zgn. eigenwoningschuld en niet of de daaruit voortvloeiende rente relatie houdt met die schuld. Die vraag moet ontkennend worden beantwoord. De opgeofferde som c.q. schuld is niet aangegaan voor de verwerving, verbetering of onderhoud van de woning, doch als enkele verkrijgingsprijs van de renteswap. Het recht om de variabele rente te transformeren in een vaste rente. De omstandigheid dat geen separate kosten in rekening worden gebracht, maar alleen rente, mist in mijn optiek reële betekenis nu de rente onder meer is samengesteld uit verschillende riscio-opslagen (waaronder krediet-opslag). Dat overigens de (uiteneindelijke) rente wordt gematched aan de eigenwoninglening mist daarbij eveneens betekenis. Het gaat immers alleen om een rekengrootheid.</p> <p>Evenmin gaat het om (aftrekbare) kosten van geldlening. Vgl. BNB 1982/175 (Tot de kosten van geldleningen behoren slechts de rechtstreeks aan het opnemen, verlengen of aflossen van een geldlening verbonden kosten). Een parallel met de zgn. rentecap ligt in de rede. Ik mag u verwijzen naar het besluit van de staatssecretaris van 13 november 2006, nr.CPP2006/412M onder 4.8. Uw argument dat het juist in deze aan kosten ontbeert en alleen de rente wordt verrekend overtuigt niet (zie hiervoor). Gelijk aan de karakteristiek van een rentecap wordt een (separate) overeenkomst aangegaan om de rente 'af te vlakken' c.q. te fixeren. Ook de verhandelbaarheid en onafhankelijke prijsontwikkeling van de renteswap wijst daarop, alsmede de omstandigheid dat deze swap op elk gewenst moment tijdens de looptijd van de schuld kan worden aangegaan.</p> <p>De parallel met de boeterente deel ik reeds daarom niet nu het niet gaat om de vraag naar de connectie van de rente, doch om de vraag op het abstracte niveau van de (eigenwoning)schuld. Kortom: de renteswap op debetgelden kwalificeert niet als een box I schuld. De uit het product voortvloeiende verrekening van rente raakt niet aan box I.</p> <p>Ik hoop u met bovenstaande voldoende te hebben ingelicht.</p>	K10-051-0134
----------	--	--------------

IB: Cassatie in zaak aftrekbaarheid kosten swapovereenkomst

19 oktober 2016. Laatste update: 19 oktober 2016

Categorieën: Fiscaal nieuws
hoge raad

Den Haag - Het hof oordeelde dat de kosten van een swapovereenkomst als kosten van een eigenwoninglening kunnen worden aangemerkt. De staatssecretaris heeft een beroepschrift in cassatie ingediend.

B woont samen met zijn echtgenote in een eigen woning. Op heeft B ter herfinanciering van zijn bestaande leningen een kredietovereenkomst bij de bank afgesloten ten bedrage van . Hij heeft dit bedrag in twee keer opgenomen. De eerste opname van € rond plaats op . Het resterende bedrag is op een later tijdstip opgenomen. De rente was variabel en gelijk aan de drie maands Euribor plus een opslag van . Om zekerheid te krijgen over de hoogte van de jaarlijks te betalen rente heeft B op 1 een renteswapovereenkomst afgesloten voor een hoofdsom van € met een looptijd van 10 jaar. De swapovereenkomst is gekoppeld aan de leningsovereenkomst. Het doel van de overeenkomst was om een vaste rente te creëren. In bedragen de kosten - door de bank rente op de swapovereenkomst genoemd - van deze overeenkomst . Voor het resterende deel van de lening is later ook een swapovereenkomst afgesloten. In zijn IB-aangifte bracht B

aan rente voor zijn eigen woning in aftrek. In bezwaar vraag B ook aftrek van de kosten van de swapovereenkomst ad . De inspecteur accepteerde dit bedrag niet. Hij stelt dat sprake is van twee verschillende overeenkomsten, waarbij de kosten van de swapovereenkomst - zijnde een derivaat - niet kunnen worden aangemerkt als rente van schulden of kosten van geldleningen die behoren tot de eigenwoningsschuld.

In geschil is het antwoord op de vraag of de swapovereenkomst deel uitmaakt van de eigenwoningsschuld en of de daarmee samenhangende kosten als aftrekbare rentekosten ter zake van de eigen woning in aanmerking kunnen worden genomen.

Het hof oordeelde dat sprake is van twee hypothecaire leningen met hoofdsommen van € (ingående) en van (ingående). De rente op beide leningen is volgens het hof opgebouwd uit drie componenten: een variabel deel (drie maands Euribor), een opslag van % én een "Forward starting interest rate swap"(swap). Verder oordeelde het hof dat de geldleningsovereenkomsten en de swap-overeenkomsten in onderling verband en samenhang moeten worden gezien. Dit is in overeenstemming met de bedoeling van partijen bij de overeenkomsten en de wijze waarop zij daaraan feitelijk uitvoering hebben gegeven. Op grond hiervan moet jaarlijks worden uitgegaan van een vaste rente op de eigenwoninglening van € oftewel %. Naar het oordeel van het hof is ondanks dat er sprake is van een samengesteld bedrag aan rente, dit volledig betaalde bedrag aan te merken als rente van schulden en kosten van geldleningen in de zin van art. 3.120, lid 1 aanhef en onderdeel a Wet IB.